

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

EDINOST: z žalja zkrat na teden vsako sredo in soboto o pooldinu. Cenica za vse to prilogo 7 kr., za poln leta 30 kr., za četrto leta 11 kr. — Sama pričakanje 11 kr. za celo leto. — Posamezne številke se dobivajo pri opravnosti v tranzakcijah v Trstu po 5 kr. v Serbi in v Ajdovščini po 5 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejma Opravnost, via Terrete, Nova tiskarna.

Vsi dogovri so podpisani Uredništva via Terrete. Nuova Tipografia: vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vratajo. — Izvajati (razne vrste naznake in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglaših z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Vabilo.

Trst je za naše slovenske dežele vedno tako važna točka, v njem se steka velik del trgovine Slovencev. O tržaških zadavah in o kupčiji našega trga pa naš list vedno zvesti in natančno poroča. Zato pa bi našega lista ne smelo manjkati v nobenej slovenskej vasi!

Prijatelje prosimo, naj pripomorejo naš list v vseh krogih, stare naročnike, naj nam zvesti ostanejo; one naročnike, ki so že kaj na dolgu, pa prosimo, da svoj dolg precej poravnajo, da jim lista ne ustavimo.

S 1. oktobrom namreč začne nov kvartal in nova naročilna doba; kjer hoče torej list redno prejemati, naj nam še pred tem dnevom pošle naročnino.

Edinost stane za vse leto gl. 6	
s prilogom	7
za pol leta	3
s prilogom	3.50
za četrto leta	1.50
s prilogom	1.75

Upravnštvo.

O stanovih ter o učiteljskem stanu posebe.

(Dobrovoljna beseda staršem in dijakom.)

(Konec.)

Na Štajarskem, kjer vlada še velika nemškutarija, dobivajo dobre službe navadno le učitelji-nemčurji; a v tržaški okolici le »Boninovci« etc. ad infinitum. Torej učiteljski kandidat, ki te Bog ni obdaroval s talentom in spremnostmi, ne obupaj! Dobra služba ti ne uteče, ako se boš le ravnal po besedah nemškega pesnika:

Willst Du's zu etwas bringen, sei gebückt
Und lerne vorher knechtisch schleichen.
Nur wer sich schweigend in die Ecke
drückt,
Kann Amt und Herrengunst erreichen.
Sei demüthig, ein dienstb-fiss'ner Mann,
Lieg' vor den »Grossen« stets in Staube,
Denn, wo der Nagel nicht eindringen kann,
Da windet sich hindurch die Schraube.

PODLISTEK.

Pogled na Notranjsko.

Spisal J. Volkov.

(Konec.)

Dolani imajo osobito dobro polje za pšenico. Tu blizu Šent Mihela ima grof Hohenwart svojo grajsčino. Pod Nevrhkami je globoka jama, iz koje hahlja na deževju moči i potok »Sušica«. Pri »Stružnikarjevih« se zliva v reko »Reko«. Pripoveduje se, da so Dolani s posebno hrabrostjo odganjali Turka iz dežele. Omeniti vredne so še doline: Cerkniška, Ložka, Planinska in kotlu podobna Idrijska.

Po Notranjskem se nahaja mnogo starih celih ali uže razrušenih gradov in trdnjav iz rimskeih, srednoveških in turških časov. Zakotja teh strani pa so tudi kakor ustvarjana za takaj skrivališča. Izmej drugih je najbolj znamenit grad »Predjama«, jedno miljo od Postojne na zahodni strani. Pozidan je v samotnem pustem kraju pod visoko dež strelčo skalo. Tukaj je l. 1485 skončal svoje življenje nevrečni junak Erazem Predjamski po izdajstvu svojega služabnika.

Skozi Notranjsko drži južna železnica, ki ima od Ljubljane do Krasa 7

Zaključujoci ta sestavek namesto neke vrste učiteljev, ki po pregovoru »nemo propheta in patria«, pa si na slovanskem jugu ustavijo srečo, kakor, da bi slovanski jug bil, po katerem se cedi samo mleko in strd. Meni so znani neki slučaji, da so si nekateri taki učitelji idejalisti pomagali celo v Bolgarijo. Vendar, da dokazem, da tako izpeljava ne bi bilo učiteljem dobičenosno, naj mi bode dovoljeno priobčiti odломek pisma iz Bolgarije, ki ga je pred letom pisal odličen v Bolgariji bivajoč rodoljub takemu selitve-žejnemu učitelju:

»Nikakor ne bi Ti svetoval, odpotovati iz domovine; nasproti: jaz Te prijateljsko pred tem svarim. Ti si še prevelik idealist glede slovanskega juga in slovanske vzajemnosti. Ti še ne veš, da nas imenujemo v Srbiji vse katoliške Slovane »švabe« (sic!), a v Bolgariji je vsek drug Nebolgar tujec (čuždenec), bil Madžar, Nemec, Hotentot ali pa Čeh ali Slovenec! Tam bratstva ne poznavajo, tako mi Boga! Pardon, poznavajo ga do tačas, dokler morejo jednega molzti, dokler ga neobhodno potrebnejo. A potem gledajo, da se znebjijo tujca (sic!). Meni, pr. so krvavo trebali (in še me bodo), zato so me dosta dobro pličevali. A zdaj gledajo bolj pisano na-me, (posebno, ker vidijo, da sem človek, ki nekaj gleštam, bilo na umu, bilo v materialnem obziru.) Kajti ti narodiči se boje vsake konkurenčije kakor hudič križa.«

Zatorej začenjajo sedaj odpuščati iz službe vse »tujece« profesorje in uradnike (Čehi). V Srbiji je ravno tako. Seveda g. D. Jenka drže, ker nemajo druzega sposobrega. A ne drže ga morda iz bratstva ali iz hvalenosti! —

O tem »panslavizmu« bom še obširno pisal ob svojem času. Mene sicer ni zadelo nič hudega; a tudi nemam niti priznanja niti hvaležnosti.

postaj: 1. Borovnica z slovečim mostom (Lep naraven most je tudi v Škocjanu blizu Cerknice); 2. Logatec, od kodar drži na desno velika cesta v Idrijo, a v levo nad Logatcem pa čez Hrušico v Vipavo. Leta 1891 so bili Turki v Hrušici hudo pobiti. Tudi rimska cesta iz Ajdovščine je bila tu čez v Logatec, na Vrhniko, v Emuno speljana. 3. Rakov, najzavhnejša lesna trgovina; 4. Postojina, od kodar drži glavna cesta skozi Vipavo na Gorico; 5. Prestranek; imenitna cesarska konjereja; 6. Šempeter, glavna postaja Reško-Tržaške železnične črte; 7. Zgornje Ležeče, nad vodo Reko, kjer ima železnica vrstema šest prevrtanih hribov v dolgi predore ali »tunele«. Na Reški črti je Šempeterja prva postaja v Kilovčah. Tu je bil rojen eden prvih slovenskih pisateljev: Matija Kastelec, novomeški prost; a druga je pri Bistrici poleg Trnovega, kjer se od nekdaj napravila mnogo žaganic na vodi Bistrici. Na tej črti ima železnica tri predore: pri Narinu dva in enega pri Kilovčah.

Notranjsko ljudstvo se živi največ od poljedelstva, živinoreje, vinarstva, sadjarstva, gozdarstva in trgovine. Ker je mnogo tekočih voda, ne manjka mlínov, žag in tudi strojarjevi itd.

Osobito lepa lastnost ljudstva je nevpečena marljivost. Malokje vdobil toli pridnih rok, kakor prav na Notranjskem.

Posleduje bi mi bilo mileje, nego par krajcarjev več v žepu.

A jezi me tembolj, ker vidim, kako postopajo z drugimi, n. pr. z učitelji. Tako so odpustili v Sofiji lani o počitnicah Čeha, učitelja gimnazije Korbelara, ki je služboval v Bolgariji uže blizu 15 let (še za časa turškega gospodarstva) in je sedaj uže beloglav starec od kakih 60 let. Niso mu dali niti penzije, niti krajcarja za pot. Zato biva še zdaj v Sofiji in živi ob milosti drugih Čehov.

Takih primerov mogel bi ti še več navesti tudi v Srbiji. A mislim: ta in moje odkritosrčne besede bodo Ti zadosta razjasnile.

Kar se pa tiče Twojega menenja: »nemo propheta in patria«, to je samo od jedne strani resnica, a ne v obče. Odvisno je namreč od tega, kako deželo zameniš s svojo očetnjavo. A da okolnosti, v katerih se nahajajo balkanski narodiči, niso blažene za sedaj, to je fakt. Drugo je za trgovca, inženirja, doktorja in sploh človeka s svobodno profesijsko; ta zna res srečo najti. A uradnik (učitelj) nikdar, dokler se v teh deželah ne ustanovi notranji red in mir, in dokler se ne povzdigne obrazovanje, in dokler se ljudje ne naučijo na Evropo; kajti do sedaj se sami še nikdar ne broje mej Evropejce. Imajo bogome prav!

Te vrstice, bolj kakor obširna razprava, kažejo stanje na slovanskem jugu v vsem lesku in blesku. Naj te torej, dragi učitelj, ne premoti, da bi šel tja dol, sreče si iskat, nego ostani lepo doma, kjer moreš mnogo koristiti svojej domovini.

Govorili smo obširneje o ljudsko-šolskem našem učiteljstvu le zato, da staršem in dijakom pokažemo v pravem svitu, kakošno je, ter da zajemimo ono manjjo, katera se je strahotno pojavila v današnjih dneh, da liki ovce v hlev, vse dere v — preparandije! . . .

Slabe letine in ogromni davki tarejo Notranjca, n. vendar se drži korenjsko po konci. Tudi zemlja ni tako plodovita, in težja je za obdelovanje v primeri k drugim krajem. Vegetacijo mnogo zavira silovita burja, kadar razgrne svoje mrzle perutnice čez doline in planine, brda in griče; osobito veliko škode provzročuje žlahtnim sadežem in vinskej trti na Vipaskem.

V narodnem in političnem oziru Notranjci prvenstvenejo. To kažejo volitve v deželnih in državnih zborih. V prejšnjih burnih časih so se nemški ustavoverci pri volitvah Notranjcov najbolj hal. Navadno so z svojim kandidatom tuji grdo propali. Če je narodni peslaneec proti ljudstvu kaj zatrebil, vdobil je po pošti pismice in v njem n. pr. tako le kratko pesmico z več podpisli:

»Svetilko smo zbrali,
Pa slabo brli.
Se ž njo ogojiali,
Sreča nas boli.«

Nemškutari se je tedaj na Notranjskem najbolj zagrizla v Idriji in Postojni. Stari nemški normalki v omenjenih dveh krajih ste imeli važno nalogu, širiti nemšto mej Notranjsko ljudstvo . . . Delo brez vspeta! Sama gola potrata časa in denarjev! Mesto da bi se našo ljudstvo ubijalo s trdo nemščino, bolje bi bilo napraviti v Postojini spodnjo realko s slo-

Važnost družbe sv. Cirila in Metoda.

(Konec.)

Eaco društvo so si baje ustanovili Italijani pred kratkim časom v Trstu za primorske dežele našega cesarstva. Kakor nas torej hočejo na jednej strani severni naši sosedje ponemčiti, tako vsljujejo nam južni svoj italijanski jezik.

Toda sila rodi upor!

Ako Nemci in Italijani tako gore za svoj jezik, da ga, ker j m je najdražji bliser, skušajo povsod spraviti v veljavno in razširiti med druge narode, mari nočemo li mi Slovenci, ki smo le majhna vejica na ogromnej slovanskej lipi, brojeći na 100 milijonov duš, mirno trpeti in gledati, kako nam naši sovražni sosedje odtrgujejo vas za vasjo, dolino za dolino? Ako oni tako strastoljubijo svoj jezik in svojo domovino, hočemo li mi sramovati se svojega jezika in domovine? in za njimi zaostati?

Hočemo li zatajiti svoj mili materin jezik, s katerim nas je ljubeče materino srce v nežnej detinski mladosti razveseljevalo, tolažilo in zazibavalo v sladki sen?

Hočemo li kar tako prepustiti svojim nasprotnikom domovinska tla, ono zemljo, za katero so naši dedje, braneči, ki pred silnimi napadi krutih sovragov, skozi toliko stoletij prelivati svojo kri? Saj nam tako krasno opeva naš Gregorčič domovino:

»Oj zlata mati — domovina!
Ti krasna si, krasnejše ni,
Ker jih obseva zarja dneva;
Krepotna si, vsa vrečna ti,
Da krona venča te kraljeva.«

Ne! To ne sme biti, to se ne sme zgoditi!

Braniti in varovati moramo svoj narodni čolnič! Da si tudi visoko spoštujemo nemški in italijanski narod zaradi njune omike in napredka, da si tudi se obes jezikov radi učimo, ravna je se po prislovici: »Kolikor jezikov znaš, toliko mož veljaš«, vendar je nam naš mili materin jezik najljubši. — Najomikanješi in najzavhnejši Slovani so Čehi. Oni so takoj spoznali nevarnost, pretečo českemu narodu od nemškega šolskega društva. Zatoraj so njihovi voditelji takoj ustanovili nemškemu društvu svoje protidruštvo, Šolsko matico. Vendar jim je bil namen različen, kajti oni niso ga ustanovili, da bi v svoje otroške vrte in druge od njih ustanovljene in vzdrževane šole sillii in lovlji otroke druge narodnosti, ampak ustanovili so si »Šolsko matico« le za češke otroke. In uže dan danes morejo

venskim učnim jezikom. Notranjci imajo polno pravo to zahtevati, ker nemajo še nobene srednje šole, kakor Dolenjci in Gorenjci.

Zgodovinopisci: ruski Nestor Kijevljani, češki Prokop, nemški Herder in dr. pišejo o Slovanih sploh prav pohvalno: da so bili odkritosrčni brez zvijače in zlobje; priproste hravti; prijazni in človekoljubni; potrežljivi; krotki in blagohotni, negajoč mirno tisoč družinsko življenje, kakor čebole v svojem panju itd. Predzno bi bilo trditi, da so se te lepe čednosti pri sedanjih Slovanih vse ohranile; a popolnem vendar niso zatrte. Močno so oslabele po pritisku tujega vpliva. Najmanj pa je segala tuja moč v Notranjske kraje, bodisi od nemške ali italijanske strani; mej drugim si je obranil Notranjec tudi najbolj čist jezik. To prvenstvo mu priznavajo jezikoslovcji sami.

Te kratke vezane in nevezane vrstice končavam z dobro nadejo, da se prihodnji več ne pisari o Notranjskem: »od Vrhnik na naprej golem svetu, ki je večinoma z belim kamenjem posut, in z srčno željo, da ljudstvo naše v duševnem in gmotnem oziru čvrsto nprivede v svojo in svojih potomcev veliko srčo. —

Nam goste zvezdice bleščijo
V tih dolih v vrh;

V nas milo žrđ — na vek molčijo;

K sebi vabijo srce. —

kazati na velik vspreh, kaiti mal je najti čeških starišev, ki bi pošljali svoje otroke v nemške šole, da bi se tam ponemčili in postali nasprotniki svojega rodu, — in da bi me kdo krivo ne razumel, — še manj pa je najti omikanih Čehov, ki bi polez svojega materinega jezika ne bili popolnoma zmožni nemškega.

Kakor so si naši severni bratje Čehi ustanovili svojo šolsko matco, da obvarujejo svoj narod potujčevanja, isto tako ustanovili smo si Slovenci v središči vseh slovenskih dežel, v velej Ljubljani, družbo sv. Cirila in Metoda, potrjeno od visokega c. kr. ministerstva notranjih reči 9. aprila 1885. l.

Družba ustanovljena je za Kranjsko, Štajersko, Koroško, Gorico, Trst in Istro, ter namen jej je, vsestranski podpirati in pospeševati slovensko šolstvo na katoliško-narodni podlagi. V ta namen družja za slovenske otroke napravlja in vzdržuje šole in otroške vrtove ali pomaga napravljati in vzdrževati jih, nastavlja učitelje, dovoljuje podpore in nagrade, ter izdaja primerne spise in knjige.

Namen tej družbi toraj ni poslovovanje drugih narodov, ampak edino le obvarovanje slovenskega naroda potujčevanja — to pa z vsemi silami. Povsod se je lebko prepričati, da Slovenec ni napisan niti Nemcu niti Italijanu. Mi spoštujemo njih jezik, njih prosveto, njih bogatstvo, njih umetnost, njih napredek v rokodelstvu in gospodarstvu. Njih jezika smo se — vsaj obrazovanci — uže z rana naučili in to gotovo ne v svojo škodo. Priznavamo, da smo se od Italijanov in Nemcev mnogo koristnega in potrebnega naučili, ali pri vsem tem ljubimo svoj milji materin slovenski jezik z isto govorčnostjo, kakor oni svoj. Učimo toraj svoje otroke tujih potrebnih in koristnih jezikov, ali učimo jih pa pred vsem nad vse ljubiti in spoštovati svojo domovino v svoj materin jezik! Tako dosežemo, da nas hodo tudi drugi narodi spoštovati, kajti

«Kdor zaničuje sam, podlagaje tujevi peti».

Družba sv. Cirila in Metoda — kaj je to?

V podku slovenskemu ljudstvu.

I. Zakaj smo ustanovili družbo sv. Cirila in Metoda?

Leta 1880 je prišlo iz Rima pismo, kakoršnega že celih 1000 let nismo dobili od tam. V tem pismu nas opominja poglavar sv. katoliške cerkve Leon XIII., naj nikar ne pozabljamo največjih dobrotnikov svojih sv. Cirila in Metoda, onih dveh izvoljenih božjih, ki sta naše dede pripeljala k spoznanju resnice. Glas sv. očeta je našel radosten odmev povsod, kadar kolikor stanuje slovenski rod. »Sv. Ciril in Metod, prosita za nas!« kljelo je naše ljudstvo po slovenskih cerkvah zlasti leta 1885, ko je 6. dan aprila minulo ravno 1000 let, odkar se je preselil v večnost sv. Metod. Tedaj smo se živo spominjali težavnih bojev, ki sta jih imela sv. brata za vpeljavo sv. evangelijskega slovenskega jezika. Spominjali smo se, kako lepo sta dokazala v Rimu pred papežem čisto, ne-popačeno vero ter naši prelepi materini besedi pridobila pravico, da se sme opravljati v nji služba božja. Ta prednost slovenskega jezika je pa hudo pekla Nemce, Pestili, preganjali, zapirali, obrekovali so čestitljivega apostola Metoda; po ječah vlačili, mučili in izganjali so učence njezine. Oskrunili so naše staro ime: Slovensi, in so rekli, da »Slovene« pomenja sužnjega človeka. Trdno so sklenili, da hočejo, čem prej bo mogoče, zatreći slovenski jezik in Slovenske prenarediti v Nemce. Zali Bog, da se jim je to po mnogih kvajih posrečilo. Pred 1000 leti namreč je imel naš rod trikrat toliko sveta v lasti, kakor ga ima zdaj. Takrat so stanovali Slovenci od jadranskega morja t. j. od Trsta in Istre pa tje do Donave in visoko gori v Tirolu. Najimnatejša slovenska dežela je bila Koroška. Tam so še pred 600 leti tako čislili naš jezik, da so prisegali v njem koroški vojvode, ko so zasedali prestol na Gospesvetskem polju. Dandanes pa se ravno na Koroškem najhujše godi našemu jeziku. Vasi, ki so bile pred 50 leti čisto slovenske, so zdaj že nemške. Zaslepenci, ki zatajujejo slovensko mater, zametavajo večjidel tudi katoliško vero. Šole so vse nemške. Otroci slovenskih starišev morajo hoditi vanje po 8 let in ko jih zapuste, ne znajo niti nemški niti slovenski. Ne znajo brati katekizma, ne mašnih bukev, ne knjig družbe sv. Mohorja.

Ne veliko boljše je na Štajerskem. Zagrizeni sovražniki našega rodu po teh dveh deželah kar divijo zoper vse, kar je slovenskega. Najrajši bi, da bi se Slovenci po Koroškem in po Štajerskem čez noč spremeniли v Nemce ter z njimi vred psovili staro, od očetov podedovanjo katoliško vero in čestitljivi slovenski jezik.

Slabo se nam godi tudi na južni meji. Po Istri, po Trstu in po Gorškem rujejo

zoper nas Labi in Lahoni (t. j. rojeni Slovenci, ki pa so prestopili k Lahom in zaničujejo slovensko materino besedo.) Oni nam povsod vsljujejo svoj laški jezik. Na vso moč jih jezi, da je toliko naših ljudij na Primorskem. Veliko je takih med njimi, ki bi radi Trst, Istro, Gorško in celo Kranjsko izdali pod oblast laškega kralja. Njim je Garibaldi največji junak; najsrdečnejša država, prava obljubljena dežela pa laško kraljestvo, ki je že toliko vojska prizadejalo našemu cesarstvu. Da Labi niso prijazni naši sv. katoliški cerkvi, razvidite lahko iz tega, kako grdo ravnajo z sv. očetom v Rimu.

Taki so naši nasprotniki! Ali ne poznate jih še do dobrega. Zadnji čas so se lotili najdražjega, kar imamo — slovenske mladine. Oni vedo, da otroci slovenskih delalcev ne morejo biti po dnevi pri starših, ker ti se morajo z delom ukvarjati, zato so jeli napravljati otroške vrtove in zahavišči t. j. take naprave, kjer so taki zapuščeni otroci čez dan branjeni pa tudi podučavani, da se okoli ne potepajo in da ne delajo nadloga staršem. Ko malo odrastejo, zvabijo jih v svoje šole, kupujejo jim bukve, obleko, obutev, dajejo jim hrano.

Po tem takem so to veliki dobrotniki slovenskih otrok — porečete. Potrpite malo! Ni vse zlato, kar se sveti. Vsi ti darovi so goljufivi. To je nastavljena past. Vanjo love ubogo slovensko mladino. »V takih nemških in laških otročjih vrtovih in šolah rujejo ti navidezni dobrotniki in prijatelji slovenskim otrokom iz srca ljubezen do vsega, kar je dobrega domačega; zadušejim kaj sv. vere, kater je zasejal skrbna slovenska mati v otroško dušo; privajajo jih na to, da se začne sramovati mlega materinega jezika ter ga celo zanječevati in sovražiti. Naši sovražniki so ustanovili cela društva — pravijo jim »šulerjani« — katera vodi geslo: Potujčimo Slovencem otrokel Ukradimo slovenski deci iz srca ljubezen do sv. vere in do slovenskega jezika, ptem se mora zgruditi ta trdovratni slovenski narod v grob!

Učimo se od sovražnikov! — rekli so lani nekateri slovenski možje. Ne polagajmo rok križem! Ustanovimo tudi mi družbo, ki bo izpodbijala pogubne naklepe poprej imenovanih nemških in laških društev ter si na vso moč prizadevala, da se obrani našim otrokom prava Kristusova vera in stari, čestitljivi slovenski jezik. Novo družbo so krstili na ime »sv. Cirila in Metoda«, rekoč:

Slovenči za kar sta sv. apostola naša delala in trpela, za to delajmo, zato živimo in se poganjajmo tudi mi. Za Boga in za blagost slovenskega naroda sta gorila sv. Ciril in Metod. Za Boga in za jezik slovenski sta unemala mladino. Njej sta ustanovila slovenske šole. Ona sta pravoučitelja slovenski. Isti prelepi namen, kakoršnega sta pred 1000 leti imela sv. apostola, spolnjuj dandanes družba sv. Cirila in Metoda. Ona naj varuje slovensko mladino, da zvesta ostane Bogu in jeziku slovenskemu!

(Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Cesar je 21. t. m. iz Bruneka odpovedal na Dunaj. Pred svojim odhodom je poslal tiroškemu deželnemu namestniku lastoročno pismo, v katerem se Tirolcem gorko zahvaljuje za dokaze ljubezni, hvaljenosti, zvestobe in udanosti, kakor tudi za prijazen in požrtvovalni sprejem vojaščine in deželnih strelecov o priliki vojaščin; pismo sklepa s temi le besedami: Božji blagoslov naj vlada nad vso deželo in izbriše tudi zadnje sledi teške nesreče zadnjega leta, in prijetno mi bode pri vsakej prilikli, v veselju spominu na zadnje dni dežela zopet obiskati.

Ogerski državni žbor bode zboroval do konca meseca oktobra, ker je vladi na tem ležeče, da se rešijo razna nujna pravna, mej drugim zastran povisjanja državne podpore parobrodnemu društvu »Adria«, kakor tudi predlog carinske in trgovinske zveze z Avstrijo in avstrijsko-ugarske banke, ker 3. ali 4. novembra se uže skliceti delegaciji. Proračun pa pride v razpravo še le konec meseca januarija, ali v začetku meseca februarja.

V ogerskej poslanski zbornici je ministerski načelnik Tisza 23. t. m. izjavil, da vlada želi po rešitvi predloga o državnej podpori parniškega društva »Adria«, najprej razpravo o carinskej zvezi, potem pa o banknej predlogi. Zbornica utegne zborovati do konca oktobra. Grof Apponyi, vodja zmerne liberalne stranke, interpelliral je o bolgarskem prašanju, naglašal zvezo z Nemčijo, katera zveza je mogočno sredstvo za razvitek moči naše države.

Vendar se v zadnjih časih zapazuje, da Nemčija podpira prodiranje Rusije na Balkanu, in to povzročuje skrbi. V interpelaciji zahteva odgovor, ali Tisza rabi po ustavi mu pristojni vpliv pri vodstvu zunanjih zadev, da se ubrani razširjanje enosranskega gospodstva, katere velevlast na balkanskem polotoku, on prasa, ali Tisza odobruje postopanje Rusije proti Bolgariji, ali so se kake spremembe zgodile v zvezli Avstrije in Nemčije, ker zadnja podpira Rusijo v prizadevanju, ki je interesom naše države nasprotno. To podporo odobruje javno menenje na Avstrijsko-ugarskem le pod tem pogojem, ako pomoči poročtu večje državne oblasti in moči.

Ministerska posvetovanja o predlogah delegacije so se danes pričela v Budimpeštu. V ta namen so včeraj z Dunaja v Budimpešti prišli skupni ministri grof Kalnoky, pl. Kallay in grof Bylandt, potem odtekli načelnik pl. Szögyeny in mornarični poveljnik baron Sterneck, kakor tudi avstrijska ministrica grof Taaffe in pl. Dujevski. Potem se v ministerskem svetu na Dunaju pod cesarjevim načelništvom na podlagi teh sklepov konečno določijo predlage in sklene se tudi, na kateri dan se imati sklicati delegaciji. V bosniškem proračunu tudi prihodnje leto ne bodo primanjkljajata, ampak imel bo nekoliko prebitka, zato se za Bosno v delegacijah ne bodo stavile nobene tiratve.

Avstrijsko-ugarska carinska konferenca je zopet odložena, ker se obe vladi niste mogli porazumeti zastran carine na petrolje. Ta zadeva je prava Ahilova peta.

Tegethoš, zmagalcu v morski bitvi pri Visu, odkrili so včeraj na Dunaju spomenik z veliko slavnostjo, katera se je tudi cesar udeležil.

Po cesarskem ukazu, razglasenem 23. t. m., ne smejo se rubiti vozila in vožnja sredstva tujih železnic.

Vnanje dežele.

Iz Sredca se 21. t. m. poroča v »Agence Havas«: Dve zadevi zakenujeti spravo Bolgarije z Rusijo. Prva zadeva banket od zadnje nedelje, pri katerem so Stambulov in druge osobe napili take zdravice, da se je ruski konzul zarad njih pritožil; Bolgari pa tajé, da se je govorilo o caru; druga zadeva se tiče note zastran kaznovanja kričev državnega preverata. Bolgarska vlada je včeraj izročila ruskemu konzulatu zadevajoči odgovor. V tem odgovoru je bolgarska vlada izrekla svoje obžalovanje, da je Rusija izrekla zahtevanje, ki se ne opira na resnično podlogo; ruska nota lahko duhove vzneši. Pravda zoper zarotnike se ne začne pred Kaučbaršovim dohodom. Vlada je sklenila, obsedni stan preklicati. Dekret, s katerim se določuje, da se prično 10. oktobra volitev v veliko sobranje, podpisal se je danes.

V Angleški spodnej zbornici je Churchill 21. t. m. izjavil, da se zastran Bolgarije ni batil posebnih težav, ako pa bi take nastopile, postopala bi vlada ustavno in krajicu dala svet, ki bi primeren bil za varstvo državnih interesov.

Iz Sredca 22. t. m.: Preprič zastran bolgarske note ruskemu konzulu je poravnau. Bolgarska vlada je noto predugačila; v njej pravi, da je bil ruski konzul napeno podučen in da se sodba zarotnikov tako bitro ne sklene. Preiskava se je še le začela in bude dolgo trajala, ker zatoženi stanujejo na raznih krajinah dežele. Bolgarska vlada sama ne vé dneva, kdaj se pravda prične, ker je pravosodje popolnoma neodvisno od izvrševalne oblasti. Sicer pa je vlada vedno pripravljena, zastopnikom velevlasti, posebno ruskemu, dati potrebna pojasnila.

O bolgarskih zadevah pišejo »Moskovske Vedomosti« 23. t. m. te le pomenljive besede: Za ruskega diplomatičnega opravnika zdaj ni prostora v Sredcu, pač pa za komisarja z neomejeno oblastjo. Zoper poslatev komisarja, in celo zoper zasedenje Bolgarije po Rusih utegne le Angleška, in še ta le na papirju, ugovarjati. Poslati komisarja pojasni, kaj ima Rusija v prihodnosti pričakovati. Še pred knjževno volitvijo in predno se kar koli določi, morda se razjasniti, ali velevlasti dovoli da bo sedel na bolgarskem prestolu knez, ki bo imel Stambulovo stranko za narodno, včino ljudstva pa, ki ne pritrjuje Stambu-

lu, za služebad panslavizma. Sicer bi prišla Rusija v položje, ki bi na Slovane balkanskega polotoka ne bilo brez vpliva.

V Angleški spodnej zbornici je 23. t. m. izjavil Churchill, da so razmere na Balkanu brez dvoma ozbiljne in lahko postanejo nevarne. Ali ta nevarnost bi se še pospešila, ako bi se vlada spustila o tej zadevi v razprave. Vlada je popolnoma prepričana, da zadeve v Bolgariji lehkovo postanejo ozbiljne in nevarne. Zbornica naj vladi zaupa, da si bo ta prizadevala težave premagati. Glavni namen vlade v vseh tujih evropskih pravljih je, ohraniti sloga mej velevlasti in evropski mir. — Te besede diše po vojni, ali pa vsaj, kar je še verjetnišje, hočejo strašiti ruskega medveda, ki pa, kakor se kaže, ni zelo bojazljiv. — Z Angleškega se dalje poroča, da se v angleških lukah noč i dan pravljajo za vojno, pa tudi iz Rusije so došle vesti, da Rusija zbira i proti jugu pošilja vojake.

Mej Nemčijo in Rusijo je vsakako trdna zveza, vsa znamenja to razovedajo, zdaj se celo poroča, da se ta zveza še s tem utrdi, da se ruski carjevič poroči s hčerkjo nemškega cesarjeviča, za resnico te vesti vendar ne dajemo poročila.

Francoska vlada se je začela Bismarku bolj prikupljavati, to priča posebno to, da je imenovala na nemškem dvoru poslanca Herbetta, ki je Bismarku po volji; tudi francoski časniki ne napadajo Nemčijo več tako hudo, kakor so jo še le nedavno napadli. Ta prometna utegne najbolj iz tega izvirali, ker se angleška vlada pravljajo Egipt priklopiti angleškej državi, kar bi Francozi nikakor ne mogli mirno gledati; sami bi se Angleški teško po robu postavili zarad velike angleške vojne moči na morju, zato isčejo zavezničko vedenje, da bi Angleška odstopila od svojega namena, ako bi videla vso Evropo zoper sebe. In če se Bismark upre Angležem, imel bo na svoji strani tudi vse druge velevlasti, ker je tudi v interesu teh, da Egipta ne dobi v svoje kremlje angleški leopard.

Angleška spodnjega zbornica je 22. t. m. z 297 glasovi proti 202 zavrgla Parnelovo ustavo za irsko kraljestvo. Gladstone je to ustavo sijajno zagovarjal, a angleškim lordom je več za svoj žep, nego za ljudsko blagostanje, pride pa čas i ta ni več tako daleč, ko se angleškim lordom žepi njije zavezejo.

V Carigradu se govori, da ruski carjevič k malu pride v Carigrad sultana obiskat.

Iz Madrida se 21. t. m. poroča: Uporniki so bili pri Vicalvaro tepeni in zaporedni do Morate. Ker se je batil, da se gibanje v provincijah razširi, zaukazala je vlada več revolucionarjev zapreti. V novej Kastilji je bil proglašen obsedni stan.

DOPISI.

Iz Kazel, 19. sept. (Izvirni dopis) Šel sem danes zjutraj nekojko na spreob. Od doma gred ves osupevi vidim na desno in levo pred malo dnevi bogato obetajočo, zdaj pa od suše uže na pol osmojeno ajo. Pa kakor žalostno je to, tako veselo pa je, da, hvala Bogu, trte strane rose ni nikder zapaziti, marveč trte so vse polne zelenega perja. Dospel sem uži kraj polja, kar ugledam tropo pastirskih dečkov, ki so drug za drugim koračali ter s polnimi klobuki zrelega grozja veselo prepevali:

Veseli bodimo fanti,
Dokler je na planti,
Kadar bo v brentači
Bode vse drugači.

Veselo ganem grem dalje po polju, videl sem tu pa tam mnogo popolno zrelega grozja, kakoršnega se je lani še ob času trgovce teško kdo dobilo. Ako ga Bog obvaruje in blagosloví, najejati nam se je prav dobre vinske kapljice, ker, žalibog, minola leta smo je pogre

pomagati, rabijo laži, zvijača in sumnjenja.

Ali mi imamo zaupanje v zdravo pamet našega kmeta in mislimo, da ne veruje priliznenim besedam nekaterih potuhencev in tihotapcev, ampak da vendar zdaj pozna prijatelja in neprijatelja, ko vidi, kako slabo se je gospodarilo v občini z njegovim težko prišluženim denarjem.

Glavni naskok napravljajo se ve na gospoda Slavoja Jenka, moža ki se tri leta nevraščeno bori proti slabemu gospodarstvu v občini. Eno mu tudi mi zamerimo in to je, da uže dvakrat ni hotel prevzeti županstvu, seveda ima svoje uzroke, ki so tudi veljavni. Vendar upamo, da se na novo tej splošnej želji ne bo ustavljal za dobro občine. Naj le tažejo prijatelji odstavljenega župana, kar hočejo. Občinari vendar vedo da g. Jenko pošteno misli in dela za občino in da se imamo samo njemu zahvaliti, da smo obvarovani še pred večjo škodo, nego je do zdaj. Ker ne vedo več, kaj bi vse proti njemu čenčali, začeli so proti njemu kot deželnemu poslancu dražiti s tem, da je on kriv nove postave, po kateri se plačajo takse za lov.

Posebno si ob to brusijo jezik sodniski sluga Bratina in pa pisar Črv, ki je bil že dvakrat zapoden iz občinskega urada, zdaj pa zopet v njem kraljuje valed krivice, ki se je prigodila tajniku Živiu, kateri je bil jasno priljubljen.

Postava za lovske karte imajo že vse dežele. Za Istro jo je predlagal deželni odbor in kar deželni odbor predлага, temu Italijani pridijo, naj rečjo naši poslanci, kar hočejo, ker so samo 4 proti 29. Sicer pa ta postava ne škoduje kmetu, ampak mu je v korist. Samo pametno je treba premisliti, koliko denarja zapravijo lovci in koliko zlatega časa, ki je še več vreden. Ako ima tudi srečo, vendar ni nikdar na dobičku, ampak samo na zgubi. Lov je za take, ki imajo denarja za zapravljanje, za skrbne gospodarje ne.

Zarad tega pa so le takse namenjene za gospodarske zadruge, torej prav kmetu v korist. Koliko je vredna ta zadruga, tega si dosti od njih zdaj še misliti ne more. Škoda je samo, da so bile ustanovljene zarad kolere premije za govejo živilo in razstava kmetijskega orodja. Tam bi bili videli, koliko dobrega je od te zadruge pričakovati. In kadar se več stori in bo dobra semena dajala kmetom, sploh kadar prične pravo svoje delovanje, takrat vsak poreče: to je pametna naprava in nobenemu ne bo žal, da plačujejo takso kmetu v korist tisti, ki čas trotijo z lovom, svojo kmetijo pa zanemarjajo.

Torej občinari, vse je treba pametno premisliti. Ce boste pametno mislili, ne boste nikdar verovali krivim prerokom in zapelejivcem, ampak ločili boste prav lahko zrno od pleve.

Y. P.

Iz Škrbine. 20. septembra. (Izv. dop.) V št. 71 «Edinost» hvaljena letina se je žalil po pohabili, kajti pekodi solični žarki so nježno ajčino cvetje zdelali tako, da težko dobro nje semena; a toča je dne 11. t. m. večini posestnikom dorenberških goric vinograde tako klestila, da je uničila vinski pridelek, da so bili primorani v nedeljo 12. t. m. pobirati jagode i ostalo potoljeno grozdje. Neusmiljeno je tudi pomiljata del Škrbinskega polja do Rubija. Tako ste suša i toča večinoma zamorili naše upe, naše nade.

Mnogi bi radi videri, da bi splaval naš novi vek, kateri "sladkih sanjah meni stare ſege i staro kolo prenoviti, a ne vrne se nam ona zlata doba, ki je cvetla pred tridesetimi leti, ko je naših dijakov očiških počitnicah prenajalo pot v Gorico in iz nje v polnem številu trinajst, ter potem se je število krčilo i palo na zljajna ova.

Iz naše vasi, broječe 76 hiš, od one dobe do dandanes je izšolanih osemnajst oseb in sicer: šest duhovnih, trije učitelji i ostali so c. k. uradniki. — To število dovolj znači, da je v naši vasi cvetlo blagostanje, ter se vsak poštenovič solzi po minih časih pa ne vjema z našo novo ero. Nikar pa misliti, da je ono šolanje naše posestnika spravilo v dolg, kajti niso več storili, nego jim je bilo možno, ker se oni še dandanes najbolje vzdruževajo.

Dobili smo g. učitelja, kojemu bi radi mnogi stregli, a streže mu oni, ki je najkreplejše v to sukal vjeti.

Sliši se, da naši veljaki misle prekrbeti cerkvi nove orgle, kajti došli učitelj jih je škrtiral, češ, da on na take orgle ne more igriti. Tako! Ako ne more on, naj pa naš domačinec, ki že več let vestevo opravila svoj posel.

Pomislite, krmile, da v Škrbini ni več dobe, ko so imeli naši starši zlate v Škrinjah, — vino do vina, — pšenico do pšenice, — nego postala je večinoma zadolžena, torej ni trebi nalagati bremen, kajih ne moremo prenašati.

Škrbina.

Iz Kanala. 20. septembra. (Izv. dop.) Veselico, katero je priredila narodna čitalnica v Kanalu dne 19. t. m. v korist društva sv. Cirila in Metoda, vršila se je povsem prav dobro, gostov je došlo v obliju Števila, in če tudi se jih je mnogo

več pričakovalo, vendar je bila prostorna dvorana prepolina, tako da mnogo od njih ni več v njej imelo prostora, in to vsled tega, kar sem z veseljem opazil, da si je domače in iz bližnjih vasi ljudstvo zasedlo za narodnost zanimati. Spored se je točno in gladko vršil, krepak pevski zbor se po voštovom g. M. Zega nepričakovano dobro obnesel, kar moramo gosp. pevovodji le čestitati da je večji del iz novih pevcev sestavljeni zbor v tako kratkem času tako izvrstno izuril, kar mu je občinstvo z burnim odobravanjem tudi priznalo. Pesen »Slava Slovencem« čeprav se je precizno in navdušeno pel, vendar ni imela pravega efekta, ker za to skladbo, kakor mi je pri nekej priliki sam njen skladatelj pokojni Hajdrih rekel, mora biti vsaj 24 pevcev.

Gosp. predsednik, ki je bil po svojih dolžnostih zadržan, ni bil navzoč, a pozdravil je občinstvo mesto njega v odbrovem imenu gosp. M. Zega. Druge pesni kakor Kocijančičeva »Spoved«, Hajdrihova »Lunasije«, Vilharjeva »Narodna putnica« je zbor izvrstno pel, ter s tem pokazal, da cvet, kateri je pokazal, veliko žlahtnega sadu obeta.

Slavnostni govor govoril je gosp. M. Zega; tega govora ne budem opisoval, saj ga lahko vsak v »Edinosti« čita, le to naj omenim, ko bi se vsi slovenski renegati v en tabor sešli in da bi se jim ta govor prečital, spokoril bi se vsi gotovo, ter se spokorjeni zopet v naročje materi mile Slovenije vrgli; želeti bi bilo, da bi ta izvrstni govor zaradi njegove važnosti in če Bog hoče, za slovenski narod ugodnih nastopkov tudi drugi slovenski časopisi pričobiči. Deklamacijo (Gregorčič) »Načinčni otmimo«, deklamoval je vseudičnik gosp. J. Berlot. Občinstvo je kar strmelo nad njegovo spretnostjo, in dovršeno znanostjo v deklamatoriki. Koncertna skladba »Semiramida« tercer za dve glosi lu glasovir so gg. D. Kleva, Krašovec in Zega izvrstno igrali, kar je občinstvo navdušeno odobravalo in moral so naš umetniki »nolens volens težke skladbe zadnji »allegro« ponoviti.

Posebno iznenadila je občinstvo Šaljiva igra »Ena ura doktors, delitante in delitantine so ta dan v prvo na deske, ki svet pomenjajo, stopili, a pokazali so se kot spretni in izurjeni igralci, posamezne igrače in igralke bi bilo preobširno popisati, le to naj bode dovolj, da se ne gestje, ki so po raznih čitalnicah n. pr. v Trstu, Ljubljani in v Gorici slovenske predstave videli in slišali, zelo pohvalno izrekli. Kanalska čitalnica je počila s to veselico težak kamen koristnej zgradbi sv. Cirila in Metoda, vstopnina k veselicu je donesla 45 gold. 90 kr. tudi podružnica je ustanovljena, kar mi daje povod, da radostno zakličem:

Bog živi vas vrle Kanalce
Za narodno stvar podpiralce!

Domače in razne vesti.

Og. Perhaуз u. potovalnem učitelju nam piše iz Hazdrtega neka gospodina: G. Perhaуз je bival minulo poletje nekaj časa v Senožečah na Notranjskem. Ta čas vporabil je v to, da se je učil slovenskega. Učitelja izbral si je znanega nasprotnika družbe sv. Cirila in Metoda, g. učitelja Kavčič-a, kateri je bil pred leti baje ud »šuferajnov«. G. Perhaуз umeje prav malo slovensko — če tudi je sin čisto slovenskih staršev. Koliko si je on mogel pridobiti v kratkem času od nenarodnega učitelja, lahko si je misliti. Mi pomilujemo, g. P., ker ima nalogo pretežavno, pomilujemo pa tudi njegove poslušatelje!

Začetna nam majka!

Otroški vrt družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu se odpre 1. oktobra t. l. Sprejemajo se otroci od 3 do 6. let. Stariši morejo vpisovati v ta vrt svoje otroke odslej vsaki dan, in sicer pri velečestitemu gospodu župniku pri sv. Jakobu v Farovžu, ali pa pri predsedniku tržaške podružnice, g. Viktorju Dolencu, v tiskarni, Via Torrente 12.

V c. kr. tržaško deško ljudske Šolo se bodo učenci vpisavali 28. in 29. in 30. t. m. od 9—12. ure dopoludne v pisarnici voditeljice, kjer se sprejemajo tudi oglašitve učenek za nadaljevanji kurs.

V mestni deklinski licej se bodo deklice vpisavale 29. in 30. t. m. od 9. ure dopoludne do 1. ure popoludne.

V tržaško nemško višje realko se bodo učenci sprejemali 28. in 29. t. m. od 9—12. ure dopoludne v vodstveni pisarnici. Pri oglašanju morajo biti pričujoči tudi roditelji, ali njih namestniki; pr. nesti imajo z sabo krstni list, spričalo o stavljenih kožeh in zadnje šolsko spričalo učenec. Sprejemni izpit se začne 30. t. m. ob 8. uri dopoludne.

V ljudsko in meščansko Šolo v Trstu se bodo vpisovale deklice 28. 29. in 30. t. m. od 9—12. ure dopoludne v pisarnici voditeljice, kjer se sprejemajo tudi oglašitve učenek za nadaljevanji kurs.

Avtstrijsko-ugerski Lloyd objava letos petdesetletnico svojega obstoja.

Pri tej priliki izda krasno opravljeno knjigo, v katerej je popisano delovanje tega društva od začetka njegovega obstoja do konca leta 1885. Iz te knjige je razvidno, da je »Lloyd« v zadnjih 10 letih napravil 13.958 voženj, njegovi parniki so prebrodili v teh 10 letih 14.962.346 milj. prepeljali 3.209.661 popotnikov, 45.424.004 metričnih centov blaga in 444.269 zavirkov, ter prenesli za 1.097.035.060 gold. denarja. »Lloyd« ima zdaj 87 parnikov.

Mohamedanski Bošnjaki v Trstu.

V sredo je prišlo iz Bihača v Bosni devet muhamedanskih obitelj v Trst, ki so se z Llydydovim parnikom odpeljale v Carigrad. — Bosniške uprave niso hvale, posebno nevoljni pa so bili na nekaterih uradnikih, ker se ne vedo pošteno. Besed, katere smo slišali, ne moremo tu zapisati; mogoče, da so pretirane, a celo prazne, o tem smo se sami prepričali, tudi niso. Mi smo uže pred leti pisali in grajali, da so se v Bosnu pošiljali uradniki, katerim Nemec pravi »verzweifelt Existenz«; mi smo sami videli, kako krasne in dragocene spomenike so ti uradniki prisilili iz Bosne. Kako so prišli do njih, to je bila javna tajnost. Velik pogrešek je bil, da so Bosni osrečevali taki uradniki; dobrega imena si tam niso pridobili. Avstriji pa so s tem neizmerno škodovali. Kako drugače je delal Napoleon I.! On je v novo pridobljene dežele pošiljal samo izvrstne in moralne uradnike in gorje uradniku, ki bi se bil pregrešil nad imetjem, pošt-njem ali običaji prebivalcev. V Bosni je bilo marsikaj drugače, i še zdaj, če tudi se je mnogo zboljšalo, ni še vse, kakor bi imelo biti.

Nova pošta se odpre 1. oktobra t. l. v Medej.

Tržaške novosti:

Kolera v Trstu. Od vtorika o polunoči do srede o polnoči so zbolele v Trstu in predmestjih 4 osobe, od sreda do četrtek v mestu le ena osoba od četrtega do petka v mestu ena osoba, v okolici nobeden.

Kolera je te dni v okolici popolnoma nehalo, v mestu pa smo imeli tako malo slučajev, da se smemo nadejati bližnjega konca te; holezni. Uže 3 dni imamo dejavnov in mrzlo vreme in morda je tudi to pripomoglo k zdatnemu zboljšanju zdravstvenega stanja v našem mestu. Tisti Tomaz Abram, o katerim smo o svojem času poročali, da se je dal poročiti v bolnici za kolorozne, ko je bil na smrt bolan, je uže popolnoma ozdravljen. — Do danes je v Trstu in v okolici zbolelo za kolero 626 ljudi, od katerih je umrlo 400. V Istri gre tudi na bojje.

Nesreča. Kurjač, 5letni Martin Baštjančić je na tukajšnjem kolodvoru skočil na mašino, ki je vagone pripeljaval, ali zdrsnilo se mu je in prišel je pod mašino, katera mu je desno nogo odtrgala in ga tudi na glavi močno poškodovala. Na pol mrtvega so peljali v bolnico. — Neka mati je na ulici padla z malim detetom; dete se je tako poškodovalo, da ga je mati domu nesla skoro mrtvega.

Policijsko. 45letnega Antona Meneghetto iz Kopra je policija vjela in zaprla, ker je ubežal staršem. V četrtek v noči so v novej luki pisanega fakina neznani prijatelji tujega blaga skoro do natega spletli. — Nekega znanega tatu, Karlotu po imenu so zaprli, ker je dokazano, da je nekej krčmarici ukradel srebrno uro. — Zaprli so 34letnega vratarja Josipa Bartuša iz Ajdovščine, ker je nekemu mestarju vkradel uro vredno 6 gld. — Nekega prodajalca žganja so predčerajšnjem zaprli, ker je v pisanosti na ulici ljudi insultiral. — Zaprli so več potepuhov, mej njimi le parček iz Senožečkega okraja, drugi parček iz Postonjskega okraja, enega iz Velikega dola in enega iz Rfenberga.

Iz Montovljaja nam pišejo 23. t. m.: Od 3. septembra naprej ni tukaj bolezni kolera nobenega izmed odraslih napadla — zanje obolel in umrl je edini Mihec Rebula šestletni deček, dne 19. t. m. — Ozdravila je tudi popolnoma gospa Oreljova iz Miramara, le mala hčerka ji je umrla.

Vinska razstava v Botznu je uže začela in so se uže volili presojevalci. — Za Trst sta bila voljena profesor Stossich in Volpi, za Gorško dr. Levi in profesor Bolle, za Kranjsko ravnatelj Richard Dolenc in za Istro profesor Hugues.

Nesreča na Reki. Predsinočnjim je strela ucarila v neko italijansko ladijo, naloženo z 4180 sodi bencina, stoječo v reškej luk. Ko bi trenol, bila je vse v ognju. 5 mornarjev je zgubilo življenje, 2 sta budo poškodovana, kapitana ni bilo na krovu. Ogenj je bil tak, da je bila vse okolica razvilita, da se je lahko hralo, vendar se je posrečilo, ladijo iz luke proti Lovranu zvleči. Zavarovana je bila pri nekaj italijanskih družbah.

Puškinova dela, ker k malu ugasne vlastniška pravica dedičev, pridejo v 10 raznih izdajah na svitlo. To priča, kako priljubljena so Puškinova dela, pa daje tudi dobro spričalo ruskim knjigarnicam.

Tržno poročilo.

Kava — kupčija manj živahnja in tudi cene manj trdne, ker so došla poročila iz

inostranskega o slabšej tendenci. — Prodalo se je te dni 2000. vreč Rio po f. 59 do f. 69. — 1500 vreč Santos po f. 49 do f. 71. — Portorico stane f. 100 do f. 105. Java Mal. f. 73 do f. 77. Ceylon plant f. 87 do f. 136.

Sladkor — kazalo je uže, da sladkor postane draži; pa še le te dni je postal zapet kupčija mlahova in cene šibke. — Prodalo se je te dni 6000 vreč sladkorja v koshi po f. 18.75 do f. 22. Denes je tendenca še slabša.

Sadje — malo kupčije, cene mlahove.

— Limoni f. 2.50 do f. 10. — rožiči I. vrste f. 8. — II vrste f. 6.50, fige v vencih f. 11 do f. 13. — opaša f. 20 do f. 22. — cvebe Candia, Samos f. 19 do f. 20. — cvebe Eleme f. 21 do f. 25. — Sultanina f. 20 do f. 28.

Olije — dobro obranjano; namizno stane f.

Jakob Klemenc - Trst

trgovac

Via S. Antonio nuovo br. 1

Ima v svojih zalogah volnenega blaga za žensko in moško obleko, izborne kotonine, dežnikov, baršuna, platna in flanele v raznih barvah in velikih množinah. Dobe se bele zgrinjala vsake vrsti in velikosti. — Postreč more z najlepšimi namiznimi prti, volnenimi robi, piedi in drugimi ženskimi ogrinjalji. V obilnej meri dobi se za gospe vsakterje preproge in šapa za plese in ženitve. Moja prodajalnica je vedno preskrbljena z najmodernijim novim blagom in preprogrami za gospe itd. — Blago je vedno novo in ne staro zaledano. Vsako naročilo na deželi — po obrazcih ali muščih — se izvrši hitro in točno, kajti nektere vrste blaga, namreč volnenog blago, kotonina, piedi, platno, flanele in porhat ne plačajo carine, ako se na deželo pošljejo. Svilnato blago ima najnovejšega izdelka, prav tako svilnate trakove vsake velikosti za plese, ali za nagrobnne vence in zlate in srebrne franže. Za domača društva je preskrbel trobojne svilnate trakove razne velikosti. Za obilno naročbo priporoči se vsem p. n. domačinom, da ga pogostoma z naročili počaste. — Na zahtevanje posljemo obrazce z dotedomi cenami.

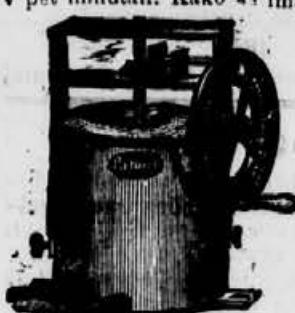

Čudo najnovejše obrtnije!

Jako važen in neobhodno potreben za človeško blagost in vgodnost, za vse družine in vlasti za kmetije, sirarne, za posestnike, j. na novo znajden c. kr. za vso Evropo privilegovani Auspitz-Schmidl's Zenith

Stroj za mesti maslo

Ki se odlikuje ne po udarnim ali suvalnim sistemu temveč po nekim noveiznajdenim c. kr. privil. za vso Evropo patent. rezavnem sistemu. Torej, kdor hoče imeti čisto neponařeno močno in okusno maslo, naredi se to prav ugodno, celo s pomočjo 8 letnega dečka v pet minutah. Kako ima ta stroj čistiti in

razdeliti podučil se lahko vsak iz navoda za rabo tega stroja, ki je v vseh jezikih tiskan. Z tem strojem napravi se v 5 minutah iz neponařenega mleka sladko a. i. kislo smetano, v 3 minutah pa najčistejše in najokusniše maslo.

Da vsakteremu omogočim pribavo jednega takega, na vsak način zelo koristnega stroja, ponjam jih po naslednjih najnajih cenah: Št. 1 (drži 5 litr.) s termometrom vred po f. 8 • 2 (• 10 •) * * * • 11 • 3 (• 25 •) * * * • 35 • 4 (• 45 •) * * * • 45

Opazka.

Ta c. kr. patentovani stroj je narejen ves iz fine in trpežne kovine, ter ima prednost pred vsemi drugimi dosedaj iznajdenimi stroji radi tega, ker nadkriljuje vse druge v proizvajaju masla kakor tudi v kakovosti in zdatnosti, ter je vedno zvest pomoček v družini. V dokaz resničnosti mojega oznanila izjavljam očitno: vsakteremu denar koj povrnoti, kojega pričakovanje od tega stroja ne bi bilo nadkriljano od istinitosti. Vsakdo ga torej lahko brez bojazni naroči.

Razpoložijo se proti poprej odštevi svoti ali proti poštnemu povzetju; naročbe naj se adresujejo:

An die österr.-ungarische Generalvertretung Universal-Export Bureau S. Löw. Wien II. Nordbahnstrasse N. 26 Hotel Dono

Sredstvo varujoče pred kolero

„EXCELSIOR“

tekočina za želodec

Specijalna liteta

1-20

Bratov Zanardi & Comp. v Trstu

Izvrstno sredstvo za tečenje v želodec in težko prebavo za smrdet vzdih in anamniških bolezni, čisti in jači krv. — Želodečna tekočina „Excellor“ vživa se lahko v vsakem dnevnom času in pri jedi tolko od odraslih, kakor tudi od otrok, ima prav prijeten okus ter je napravljena iz najboljih zdravilnih trav brez kakršega škodljivega primesa. — Na razpolaganje so svetočne bolnice v Padovi in Benetkah, kakor tudi medicinske klinike v Padovi

Glavna zaloga v Trstu: RAJMUND MAYER, Piazza Ponterosso.

Naročila se brezmučna opravlajo.

Trgovski pomočnik

mlad, dobro izučen v prodajalnici jestvin ali špecijskih za blago, z dobrimi spravedli, bi rad stopil v službo. Več se zve pri našem upravitelju.

Iznenadjenje za gospe!

N-koliko tisoč komadov

velikih zavratnih rut

za jesen in zimo

Iz najnovejšega berolinske volne z čipkami, popolnih v vseh mogočih modnih barvah, kakor sive, plave, rudečne, temne, črne, bele, ščokate in turkinaste itd. je na prodaj radi preseljenja.

■ samo po for. 1:10

ter razpošilja po poštnem povzetju

WAARENHAUS «ZUR MONARCHIE»

Wien, III., Hintere Zollamtstrasse N. 9.

NB. Ako se n-krat več rut naroči, stane pošta le malo novcev.

G. PICCOLI, Ljubljana.

Odravja lektor je razvede iz zalednih poslov in zdravniških spredaval bolezni v želodecu in trčebuhu, hodeči, krči, želodečno in premenljivo mrzlico, zahasanje, hemoroidi, zlatec, mlegreno itd. in je najboljši pripomoček za vsega ljudi, vatej po pošti v želatljicah do 12. stočletju za 1. fid. 36 novc. pri vse em ž. e. l. u. bi se primerj. glisti pri otvori.

V steklenicah po 45 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Foraboschi, Leitenburg, Liprandi, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Ravasini in Z. netti in skoro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije.

Gosp. Gabr. Piccoli-ju, lekarničarju v Ljubljani Na zahtevanje potrijuem, da sem Vaš cvet za želodec, kojega deli so mi dobro znani v velikih slučajih uspešno rabil proti bolezni v želodecu in zlati žili 42-50 Ljubljana, mesec januar 1884.

Dr. Emil vitez pl. Stöckl,

c. k. vladni svetovalci in deželno-sanitetski poročevalci.

Podpisani potrjuje, da ima želodečna esenca ljubljanskega lekarničarja Piccolija hitre in prečudne zdravilne moči. Ž njo ozdravilo je mnogo ljudi moje in sosedne župnije; komaj preteče dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki me prosi za jedno steklenico želodečne esence, kojih imam vedno nekoliko pripravljenih.

A. Wlassish, župnik-kan. Plominj, Primorsko.

Antirrhenum najboljše zdravilo proti prehlajenju, kostobilji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, pr-hladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Pastilje santoninske; (kolesci zoper gliste) izkušeno zdravilo zoper gliste škatljica 10 kr. 100 košč. 50 kr. 1000 košč. 5 gld. 2000 6 gld.

Sailolino pastilje proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), plučnim, prsnim in vratnim bolečinam, zoper kašljem in hripost. Škatljica 20 kr.

Zellini prani sirop. Ta iz zdravilnih zelišč izdelani sirop se rabi z najboljšim uspehom proti vsem prsnim in pljučnim bolezni, zahalanju, kašliju, hriposti, dušljivemu kašljiju itd. Odraženi naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki dan, otroci še toliko žličje. Steklenica 36 kr.

Tu navedena, Kakor vsa druga zdravila se zmiraj frišna doba v lekarni

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

v Ljubljani

na Dunajske cesti, kjer se naročila takoj po pošti proti povzetji izvršujejo.

Dva učenca

dobota stanovanje in brano pri slovenskej družini, v sredi mesta. — Več pri našem upravitelju.

Depeša

(iz Geneve na Švicarskem) mi je naročila na vsak način razpečati 860 komadov čudotvornih, najfinjejših, pristnih švicarskih

Remontoir-ur iz nikla. Te ure dobivajo se iz najfinjejšega nikla, se navajo brez ključa, z krono in mehanično ustrojbo kazal, kristalno steklo in zkalci za sekunde; z eno besedo, dobre, izvrstne, nepocondišive ure za večnost po sramotni ceni

fr. 5.75

Enake remontoir Žepne ure od pristnega 13l. srebra

z fino graviranim okrovom, poskušane po c. kr kovničnim uredu, stanejo 9 for. komad. Naročila se sprejemajo proti predplačiti ali po poštnem povzetju, kar ne uguja, se menja ali pa denar nazaj pošlje po Feketovi

Genfer Taschen-Lhren-Filiale, Wien, Hundsrurmstrasse Nr. 18/34

ŽELODČNE BOLEZNI
je mogoče **BRZO** in **POSEVNA** ozdraviti po

JERUZALEMSKEM BALZAMU
edini in nedosegljivi želodčni pijaci.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim bolezni, pač ni tako lehkovo, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil valed svoje pripombe sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalno moči pravice prednosti nad vsemi dosedaj v tej steki poznamen zdravilami, kar dokazuje tudi s vsekim dnevnim večje pršanje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kineške robarbare, katera korenika je poznana zaradi njene ugodnega upliva na prebavljene in živce, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvivnim s slabega prebavljanja; zato pa ga vse strokovnjaci in zvezenci priporočujejo proti neječnosti, zbasanju, amridljivim sapl. gnusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalni trpljenju, zlatencu in vsakej bolezni v čreviju.

Steklenica z navodom vred stane 30 novcev. 38-38

GLAVNO SKLADISČE U LEKARNI

G. B. PONTONI
v GORICI.

Skladisča v Trstu v lekarni Marks Karasini, na Reki v lekarni al. Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Palica.

Lekarna
Trnkóczy,
zraven rotovža
v Ljubljani

na velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljše in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prijeli pri menih zahval o naših izbrane skušenih domačih zdravilih. Lekarne Trnkóczyjevih firm so: Na Dunaji dve in ena kemična tovarna v Gradel (na Štajerskem) ena pa v Gradcu (na Štajerskem) ena pa v

Ljubljani. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da nasl v tako le napravi: Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacelske kapljice

za želodec, katerim se imata na tisoče ljudi zahvali za zdravje, imajo izvrsten vaseh tri vseh bolezni v želodecu in so neprekošljivo sredstvo zoper mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrov, kelike, zlatencu, bijuvanje glavoboli, krč v želodcu, bitje sroa, zbasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlatobolj. Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Varilo! Opozorjam, da se tiste istinite MARIJACELSKIE kapljice dobivajo samo v lekarni TRNKOCZY-ja, zraven rotovžana velikem trgu v Ljubljani.

Cvet proti trganju

Gleht, je odločno najboljše zdravilo zoper protin, ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrnede ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahleva naj se samo cvet zoper trganje po dr. Matlju, z raven (Schutz rke) siojecim znamenjem 1 steklenice 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr.

Če ni na steklenici zraven stojedečega znamenja, ni pravi cvet in ga precej vrnite.

Planinski zeliščni sirup kranjski.

za edrasie in otroke, je najboljši zoper kašlj, hripost, vratobil, jetiko, prsne in pljučne bolezni: 1 steklenica 56 kr., 1 tucat 5 gl. Samota sirop za 56 kr. je prav.

Kričistilne krogljice,
ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pregrati in so se uže tisočkrat sijajno osvodičile pri zabasjanju človeškega telesa, glavo člu, otrpnjeli udih, skaženem želodecu, jetruh in obistnih bolezni, v škatljah 21 kr.; jeden za zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpoložljiva se s pošto najmanj jeden zavoj.

ZDRAVILA ZA ŽIVINE.

Štupa za živino. Ta prav dobra štupa pomaga najboljše pri vseh bolezni krv, konj in pravice. Konje varuje ta štupa trganja po treh, berzav, vseh malezljivih kužnih bolezni, kasič, plučnih in vratnih bolezni, ter odpravlja vse gliste, tudi vzdružuje konje debole, okroglo in iskrivlo.

Krave do 6 mnogo dobrega mleka.

Zamok z rabilnim navodom vred velja 14 50 kr., 5 zamokov samo 2 gl.

Vsa ta našteta zdravila se samo prava dobijo

v ljekarni TRNKOCZY-ja v Ljubljani z